
10. Ljubomyr P. Tsaryk, Ivan P. Kovalchuk, Petro L. Tsaryk, Bogdan S. Zhdaniuk, Ihor R. Kuzyk. (2020). Basin systems of small rivers of Western Podillya: state, change tendencies, perspectives of nature management and nature protection optimization. J. of Geology, Geography and Geocology, 29.(3), 606-620.

Юрій МЕЛЬНИК, аспірант

ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ БАСЕЙНУ РІЧКИ НІЧЛАВА У РОЗРІЗІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Річка Нічлава – протікає у Чортківському районі Тернопільської області, ліва притока Дністра. Відноситься до категорії малих річок, довжина 83 км, площа басейну – 871 км². Басейн Нічлава повністю охоплює території Васильковецької, Колиндянської та Борщівської територіальних громад, а також частково Копичинецької, Заводської, Іване-Пустенської та Мельнице-Подільської (рис. 1). Долина у верхів'ї коритоподібна, нижче – каньйоноподібна. Заплава двостороння, шириною 100-400 м. Річище переважно звивисте, шириною від 0,3 до 5-6 м і більше, глибина – 0,2-1,7 м, похил річки 2,1 м/км [4, с. 169]. В річку Нічлаву впадає 11 приток, загальною довжиною 124 км. В басейні річки Нічлава знаходиться 3 водосховища (Котівське, Мушкатівське та Борщівське) і 84 ставки загальною площею водного плеса 540 га [3].

Коефіцієнт густоти річкової мережі басейну річки Нічлава складає 0,17 км/км². Середньорічний модуль стоку становить 2,86 л/с×км². У гідрологічному режимі спостерігається добре виражене весняне водопілля, коли фіксуються високі рівні і витрати води (середина березня-початок квітня). Найнижчі межні періоди приурочені до зимового і літнього періодів. У розподілі річного стоку 30-40% припадає на весну, 50-60% – на літо та осінь і 10% – на зиму. Модуль твердого стоку р. Нічлава складає 0,73 т/км²/рік, мутність води в річці коливається від 1,5 до 25-30 г/м³ [5].

Рис. 1. Територіальні громади через які протікає річка Нічлава

У структурі землекористування басейну Нічлави переважають землі сільськогосподарського призначення (72%), розораність басейну – 61%, лісистість – 16%, частка забудованих земель – 7% (рис. 2) [2]. У розрізі територіальних громад найвища розораність спостерігається у Васильковецькій (70%) та Заводській (68%) громадах, натомість лісистість найвища у Копичинецькій (24,5%) та Борщівській (20%) громадах (табл. 1). Землі під водою та болотами у структурі земельних угідь басейну річки Нічлава займають близько 2%, найбільше земель цієї категорії у Васильковецькій громаді та селі Пилипче Іване-Пустенської територіальної громади. Найвища частка забудованих земель притаманна міським територіальним громадам – Копичинецькій і Борщівській.

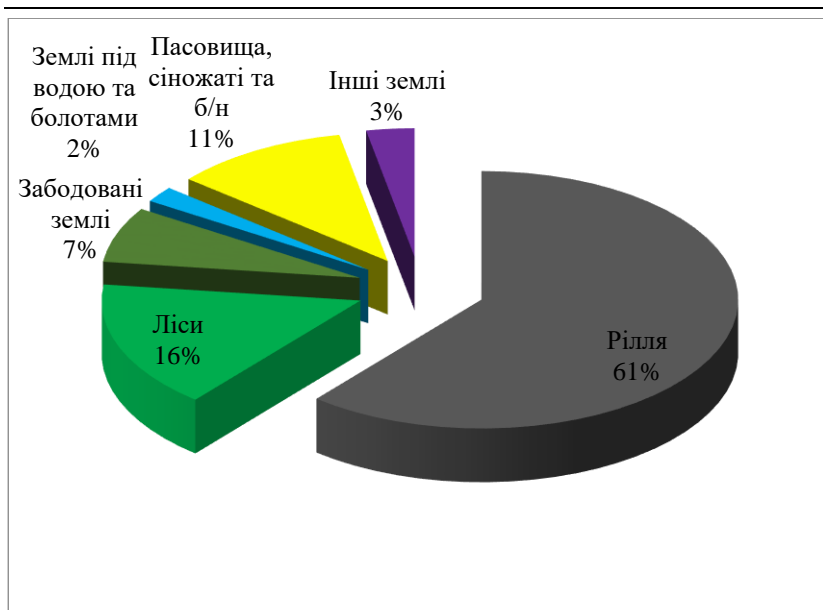

Рис. 2. Структура землекористування басейну річки Нічлави

Таблиця 1

Структура земельних угідь територіальних громад басейну річки Нічлава, %

Територіальна громада	Орні землі	Забудовані землі	Землі під водою та болотами	Землі під лісами	Пасовища, сіножаті та б/н	Частка природних угідь
Васильковецька	70,0	3,5	3,5	10,5	9,5	23,5
Копичинецька	57,5	6,0	2,0	24,5	8,5	35,0
Заводська	68,0	4,0	3,0	15,0	7,0	25,0
Коліндянська	67,0	4,5	1,5	13,0	12,0	26,5
Борщівська	60,0	6,0	1,5	20,0	10,5	32,0
Території в межах інших громад	56,0	5,0	3,0	14,5	17,0	34,5

Таким чином, аналіз структури землекористування територіальних громад басейну р. Нічлава, показав значну диференціацію і розбалансованість земельних угідь. В середньому частка природних угідь в межах басейну Нічлави становить 30%. Найнижчим цей показник є у Васильковецькій (23%) та Заводській (26%) територіальних громадах.

Література:

1. Заблоцький Б., Гавришок Б., Дем'янчук П. Облік площ земель сільськогосподарського призначення територіальних громад Тернопільської області: джерела, повнота та репрезентативність інформації. Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Географія. 2022. №2. С. 76-83.

2. Кузик І., Кузик З. Сучасний стан та напрямки оптимізації землекористування басейну річки Нічлави. Вісник Тернопільського відділу УГТ. №2 (випуск 2). 2018. С. 44-48.

3. Мельник Ю.Т., Царик Л.П., Кузик І.Р. Регламентация господарської діяльності на ставках і водосховищах в басейні річки Нічлава. Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Вип. 38. 2022. С. 29-38.

4. Природні умови та ресурси Тернопільщини. За ред. М.Я. Сивого, Л.П. Царика. Тернопіль: ТЗОВ: «Терно-граф», 2011. 512 с.

5. Царик Л.П., Царик П. Л., Кузик І. Р., Царик В. Л. Природокористування та охорона природи у басейнах малих річок: монографія. Тернопіль: Тайп, 2021. 162 с.

Юрій СМЕРЕЧИНСЬКИЙ, аспірант

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ У ДОВОЄННІ РОКИ

Постановка науково-практичної проблеми. Лісове господарство є однією із важливих галузей для країни, як в економічному плані, забезпечення населення деревиною і зокрема паливною, так і в напрямку екологічному та